

NIEUWSBRIEF VALKHOFVERENIGING 2016.

NIJMEGEN, NOVEMBER 2016

Dit jaar niet alleen een nieuwsbrief met een overzicht van de gebeurtenissen op en rond het Valkhof in Nijmegen, maar bijgevoegd ook een door het bestuur van de Valkhofvereniging opgestelde toekomstvisie. Een toekomstvisie, die wij graag met de leden willen bespreken in komende Algemene Ledenvergadering, die rond eind mei, begin juni 2017 gehouden zal worden. Op deze vergadering hopen wij na discussie de toekomstvisie te kunnen uitdragen als die van de Valkhofvereniging. De leden ontvangen te zijner tijd een uitnodiging voor de ALV.

2016 begon eigenlijk als een gemiddeld jaar: Carolus Magnus had in januari haar Heilige Mis, op de dinsdag van carnaval was de Boerenbruiloft weer in de kapel, daartussen kwamen de eerste schoolklassen al weer langs voor een rondleiding over het Valkhofpark en in het bijzonder in de Nicolaaskapel en er werden weer verschillende Grieks Orthodoxe Kerkdiensten gehouden op de zondagmorgen. Twee leuke uitschieters: Lisa Peters bood ons een schilderij aan, dat nu in de kapel hangt en "Niekske" hield in de Nicolaaskapel zijn nieuwe CD ten doop.

Op 28 maart begon voor ons het seizoen weer echt. Daarvoor hebben wij, zoals ieder jaar, met de vrijwilligers overlegt aan boord van de Opoe Sientje hoe wij het seizoen zullen aangaan en kregen wij het weer voor elkaar om een bezetting te krijgen voor de Nicolaaskapel, die een openstelling garandeerde van dinsdag tot en met zondag van 11 uur tot 17 uur. Beveiligd met een portofoon, die

een rechtstreeks contact geeft met de beveiliging van Museum Het Valkhof en gewapend met een telapparaat kon het seizoen weer beginnen. Toch doen wij hier direct een oproep aan iedereen om actief vrijwilliger te worden en volgend jaar mee te komen draaien in ons systeem van openstellers. In 2017 staan er qua bezetting wat veranderingen aan te komen: nu kan de ploeg van het nieuwe museum De Bastei de dinsdag nog voor haar rekening nemen, maar op enig moment in 2017 gaat dat veranderen, omdat zij dan hard nodig zullen zijn in hun “eigen” museum, dat in de loop van komend jaar opgeleverd moet worden. Dan wordt de spoeling, die toch al niet te dik is, wel erg dun. Dat je er niet voor niets staat, laten de cijfers voor dit seizoen wel zien:

- Ruim 42.000 bezoekers
- Kleine 2000 folders verkocht in het Nederlands, Duits, Frans en Engels
- 90 boekjes van Fer Boshouwers verkocht
- Flinke donaties in de collectebussen

Opvallend is dat de laatste jaren het bezoek van scholieren in groepsverband sterk stijgt. Steeds meer scholen zien een bezoek aan het Valkhof en onder andere de Nicolaaskapel met een gedegen uitleg als een “must” in de educatie van de scholieren. Een van de ontwikkelingen, die het belang van de zesdaagse openstelling van de Nicolaaskapel onderstreept.

Figuur 1 blokfluitimprovisaties vanaf de galerij

Er staat inderdaad collectebussen (meervoud), omdat vandalen het nodig hebben gevonden om tot twee maal toe in te breken in de kapel en er met de collectebus vandoor te gaan of binnen in ieder geval flinke schade aan te richten. Het glas-in-lood wordt inmiddels weer opnieuw gemaakt en de stalen voorzetrampen zijn weer geplaatst. De collectebus wordt nu iedere dag geleegd en buiten hebben wij in twee talen een tekst opgehangen dat er geen cash geld aanwezig is in de kapel. Een werkgroep is bezig om de aanwezige folders en andere teksten te moderniseren. Een van de veranderingen kunt u zien in ons logo: het oude zwart-wit logo is nu in krachtige representatieve kleuren gevat.

Gelukkig werd er ook dit jaar weer veel en vaak muziek gemaakt in de kapel. Of door de openstellers zelf of door hen gekozen muziek op cd of door muzikanten, die daarvoor de kapel afhuurden voor een klein, intiem concert. Valkhof Klassiek op zondag 5 juni is daar een mooi voorbeeld van: prachtige muziek in park en kapel. En tijdens de Vierdaagsefeesten zijn er weer heel wat moderne musici in de kapel geweest voor akoestische optredens.

Een bonus tussendoor waren de filmopnamen in de Nicolaaskapel. In een sprookjesachtige film, die De Efteling zelf maakt en via Youtube

iteindelijk te bekijken is, figureert de kapel, omgeturnd tot een geheimzinnige bibliotheek. Zo snel deze film het daglicht ziet, zullen wij een link op onze website zetten.

Ook TV Gelderland heeft weer opnamen gemaakt in de kapel.

Steeds meer vraag komt er naar de mogelijkheid om te exposeren in de kapel. Dit jaar hebben wij een expositie binnen onze poorten gehad van Francel en Emilie Jegerings. En een Mariaverering door Bets Kusters.

De Vredesweek is ook dit jaar weer neergestreken in de Nicolaaskapel. De vredesvlam in de kapel was een week lang het middelpunt voor yoga, meditatie en overdenkingen afgewisseld met muziek en dans.

Dit jaar behoorden ook Theatraal am Waal, Boek op de Bank, Valkhof Klassiek, Valkhof Affaire, Gebroeders van Limburg festival, Theater Avenue en de Nijmeegse Kunstnacht tot onze vaste tijdelijke bewoners.

Natuurlijk hebben wij weer meegedaan met de Open Monumentendagen op 10 en 11 september. Ieder jaar toch weer een grote extra toeloop.

Figuur 3 Samenwerking tijdens 024Geschiedenis

Het reguliere seizoen hebben wij ook in 2016 weer afgesloten in het weekend van 14 – 16 oktober met de 024Geschiedenis

dagen. Een prachtige

samenwerking tussen alle cultureel historische verenigingen en instellingen in en rond Nijmegen. Op vrijdag avond en zaterdagmorgen waren wij met een kraam vertegenwoordigt in de Stevenskerk en op zondag (De dag van het Valkhofkwartier!!) is er een lopende toneelvoorstelling voor kinderen georganiseerd door het hele Valkhofpark en het museum Het Valkhof. De samenwerking en het overleg tussen Valkhofvereniging, Museum Het Valkhof, museum De Bastei, Stichting Valkhofbunker, de Lindenberg, de ondernemers en de gemeente Nijmegen wordt steeds hechter en beter. In de stichting Valkhofkwartier, maar zeker ook daarbuiten, weten wij elkaar steeds sneller te vinden, waardoor projecten als 024Geschiedenis beter uit de verf komen.

Figuur 2 Mariaverering

Volgend jaar wordt wat dat betreft een memorabel jaar: de Bastei verwacht in september haar deuren te openen en Het Valkhof gaat eerst een aantal maanden dicht om daarna weer herboren open te gaan. En wij zijn gewoon weer open van april tot november. De verbindende en constante factor in het Valkhofkwartier.

En de donjon..... Tsja, de donjon: in een herhaling van zetten heeft de stichting donjon aangekondigd weer een huurder te hebben gevonden, maar ze willen niet zeggen wie en ook nog geen woord over

wanneer. Ergens na januari 2017..... Wij willen er graag in blijven geloven, maar deze woorden hebben we nu wel vaak gehoord. Wij verwachten, dat 2017 het jaar van de ultieme beslissing wordt.

Helaas zijn er dit jaar toch ook weer een paar negatieve dingen gebeurd. Tot twee keer toe hebben inbrekers het nodig gevonden om de collectebus vroegtijdig te legen of deze zelfs mee te nemen. Buiten een buit van een paar tientjes een schade van een kleine duizend euro. Er hangt nu een aankondiging op de deur van de kapel in twee talen, dat er geen geld aanwezig is. En dat klopt ook, want iedere dag wordt de nieuwe (dank gulle gever) collectebus geleegd. Wie weet, willen en kunnen de vandalen lezen.

Els en Fons Hopman hebben helaas wegens problemen met de gezondheid hun werk in de Nicolaaskapel moeten beëindigen. Het zal moeilijk zijn hen adequaat te vervangen.

Jan Willem van der Hoogen heeft ons bestuur dit jaar verlaten. Wij zijn op zoek naar een waardige vervanger en zullen hem of haar bij de komende ALV voorstellen.

Maar om positief te eindigen: Suze Dousi is onze nieuwe vrouw voor de digitale kant (website en sociale media) van de Valkhofvereniging.

En vers van de pers: de gemeente laat in de periode 21 november 2016 tot midden februari 2017 een proefrenovatie uitvoeren aan de schilderijen. De hoop is, dat uit deze renovatie duidelijk wordt wat de beste manier is om de schilderijen goed te conserveren.

Tot slot danken wij onze sponsor MAZARS voor het ook dit jaar weer nauwkeurig en zeer inzichtelijk verzorgen van de administratie en jaarcijfers.

Wij wensen u hele fijne Kerstdagen en een gloedvol en gezond 2017

Het bestuur van de Valkhofvereniging:

Rob van Bruggen (voorzitter)
Michiel Honée (secretaris)
Nancy Jacobs (penningmeester)
Ard Veldhoven (lid)

VALKHOFVERENIGING

Postbus 1390
6501 BJ Nijmegen
www.valkhof.nl
info@valkhof.nl

NL 91 INGB 0004 4383 63

Volg de Valkhofvereniging ook via :

www.twitter.com/valkhofnijmegen

www.facebook.com/valkhof

MAZARS

Toekomstvisie Valkhofvereniging

Een tijdperk is afgesloten!

De Valkhofvereniging is in 1978 opgericht uit onvrede, om het zacht uit te drukken, met het gemeentelijk beleid ten aanzien van haar monumenten en haar aandacht voor de historie van de stad. Vernieuwing was het toverwoord en monumenten moesten tenminste nog een gebruiksfunctie hebben. Schoonheid was geen optie. Vandaar dat in de statuten van de Valkhofvereniging als doel wordt omschreven ten eerste het (gedeeltelijk) herbouwen van de burcht en ten tweede het enthousiasmeren van , te beginnen met, de Nijmeegse bevolking voor de schoonheid en zeer rijke historie van de Valkhofburcht. Door een effectieve lobby in het gemeentehuis kreeg de Valkhofvereniging van de gemeente Nijmegen het beheer over de bouwsels in het Valkhofpark.

Langzaam maar zeker wist de Valkhofvereniging, met eerst een sterk groeiend aantal leden, later stabiliserend rond 300 leden, de Nicolaaskapel op te knappen en open te stellen voor publiek, informatieborden te plaatsen in de kapel en het hele park, geweldige semiwetenschappelijke artikelen van haar hand laten verschijnen in het Valkhofnieuws, een poging te doen de gehele burcht te herbouwen, een zeer succesvolle replica van de donjon in het park te bouwen, waar duizenden mensen op gestaan hebben om van een schitterend uitzicht te genieten, 10 jaar gevochten heeft om de donjon herbouwd te krijgen en de publieke opinie uiteindelijk omgedraaid naar grote belangstelling voor de Valkhofburcht en de cultuurhistorie.

Zo heeft de Valkhofvereniging nu in 2016 haar statuten bevestigd en kan zij vol trots omkijken naar een geslaagde missie: de aandacht voor de cultuurhistorie is nog nooit zo groot geweest onder jong en oud als heden ten dage. Ook de politiek in Nijmegen heeft inmiddels begrepen, dat de rijke historie van Nijmegen niet onder stoelen of banken gestoken moet worden, maar gekoesterd en uitgedragen. Het gevolg voor het Valkhofkwartier is, dat de gemeente Nijmegen de contouren van de burcht zichtbaar gaat maken in een Valkhofpark, dat gereconstrueerd wordt rekening houdend met het oorspronkelijke plan. Er is middels gedegen wetenschappelijk onderzoek grote aandacht voor de Nicolaaskapel en de Barbarossaruïne, de Duitse familie Hohenstaufen geeft het Valkhof te Nijmegen in 2017 haar terechte internationale tint, vereniging en musea staan op een lijn als het gaat om het gebruik van het park. De Nijmegenaar en de toerist weet het Valkhof in Nijmegen te vinden en te waarderen als een belangrijke plaats in de Europese historie.

Terecht dat wij even een moment nemen om van onze lauweren te genieten. Wij denken met trots aan onze voorgangers in de Valkhofvereniging, met name de “founding fathers”, die het inzicht hadden, in wat moest en kon gebeuren met de op het eerste gezicht schamele restanten van de Valkhofburcht.

Nu alle neuzen dezelfde kant op wijzen en de Valkhofvereniging stevig haar plaats in het Valkhofkwartier heeft ingenomen, lijkt onze taak volbracht. Niets is minder waar. Maar dan moeten wij wel bereid zijn om met een verse, moderne blik naar onze doeleinden te kijken. De huidige inzichten in het conserveren, maar zeker ook het “showen” van de historische bouwsels zijn drastisch veranderd vergeleken met de jaren 80 van de vorige eeuw. Net zoals de invulling van de vrije tijd veranderd is. Om nog maar niet te spreken over de veranderingen in de techniek, communicatie en visualisering.

NU, eind 2016, kunnen wij kort zijn over het (her)bouwen van een complete burcht of grotere gebouwen van de oorspronkelijke Valkhofburcht. Nadat het al dan niet bouwen van de donjon zijn beslag heeft gekregen – de voortekenen lijken nu zo positief, dat het besluit in januari 2017 ten gunste van bouw gaat uitvallen -, is het maximale wat de terugbouw betreft, wel gehaald. Toch blijft in ons achterhoofd altijd aanwezig de bouw van de zogenaamde Vicariswoning aan de Nicolaaskapel. De aandacht, die het Valkhof krijgt, in binnen en buitenland, in de musea, via artikelen en boeken, in andere cultuurhistorische gremia, door vele rondwandelingen en zeker ook van de kant van de gemeente en de ondernemers in het gebied is sinds 1978 enorm toegenomen en begint dicht tegen onze grenzen aan te lopen, voor zover wij die aandacht kunnen verwerken en werkelijk op waarde kunnen invullen. En binnen onze vereniging is er een vaste kleine, maar harde kern van ongeveer 30 personen, die zorgen voor de openstelling van dinsdag tot en met zondag en een gecontroleerd gebruik van de Nicolaaskapel. Waar zijn dan nog extra aandachtspunten voor onze vereniging te vinden? En hoe moeten wij ons, als Valkhofvereniging, dan in dit nieuwe tijdperk vol aandacht en passie voor de cultuurhistorie profileren?

Wij willen de toekomst van de Valkhofvereniging samenvatten onder het woord “SAMENWERKING”.

Samenwerking met de permanente partijen op en rond het Valkhof. Maar ook met de tijdelijke “buren” als Gebroeders van Limburg, Valkhof Affaire, Dag van het Levenslied, etc.

Samenwerking op het gebied van de media, informatievoorziening in het park, maar zeker ook naar buiten toe.

Samenwerking met RBTKAN, de cruiseschepen, het Gilde, Liberation route.

Samenwerking met de eigenaar van park en gebouwen: de gemeente Nijmegen.

Samenwerking in de stichting Valkhofkwartier.

Kijk naar al deze partijen en hun verschillen en het is opvallend, dat de Valkhofvereniging het cement is tussen al deze partijen. Onze vereniging heeft het in zich om al deze partijen te verbinden. Wij zijn daarvoor goed geplaatst en geoutilleerd. Ons belang is alleen het algemeen belang. Er zijn geen verborgen agenda's of eigen belangen. Geen geldelijke winsten te behalen. Onze statuten garanderen dat en ondersteund door alle leden werkt de groep actieve vrijwilligers voor dat ene doel: de cultuurhistorie van het Valkhof op de kaart zetten en houden. En daartoe moet de Valkhofvereniging haar mankracht en fondsen inzetten.

Naast “samenwerking” is nog een tweede begrip volgens ons van groot en steeds groter wordend belang: “MODERNE COMMUNICATIE”.

Wij zijn ervan overtuigd, dat de toekomst voor het uitdragen van onze opdracht ligt in de moderne communicatiemiddelen. Twitter, Facebook, Virtual Reality, Website en email om de belangrijkste maar te noemen. Voor rechtstreekse communicatie met onze leden, maar ook verder met de buitenwereld zullen wij steeds meer gebruik moeten gaan maken van de digitale snelweg. Via email en website wordt iedereen op de hoogte gehouden van het wel en wee van de vereniging en van het Valkhofkwartier. Ons bereik is dan vele malen groter en sneller dan gebruik van schriftelijke

communicatie. En niet te vergeten goedkoper! Via onder andere Twitter, Facebook, Instagram zullen wij steeds meer gaan reageren op gebeurtenissen, die met het Valkhof te maken hebben. Ook zullen wij deze sociale media steeds meer gaan gebruiken als communicatiemiddelen met de hele wereld door via deze media ons standpunt of mening uit te dragen. Maar ook om de wereld te laten zien wat het belang van het Valkhof te Nijmegen is. Ook het gebruik van de virtual reality zullen wij gaan inzetten. Door deze techniek kunnen wij gasten in het Valkhof mee terug nemen in de tijd en hen de Palts laten beleven ten tijde van Karel de Grote of De machtige burcht van Barbarossa. Maar ook het eerste park van Zocher. Wij zijn van mening, dat dit de toekomst heeft boven werkelijke herbouw van (delen) van de burcht. En dat wij nu ons geld moeten steken in de ontwikkeling en het gebruik van virtual reality. Hierin zullen wij samenwerking zoeken met instellingen, die dit soort computerprogramma's ontwikkelen.

GEMEENTEBELEID NU (zomer 2016)

De zomernota van de gemeenteraad geeft al een duidelijk beeld:

“ Naast winkelen wordt beleven in de binnenstad voor bezoekers steeds belangrijker. We ondersteunen het proces van ‘place to buy’ naar ‘place to meet’ door het toestaan van functiemenging en ruimere regels voor lichte horeca-concepten. We verbeteren de culturele programmering door o.a. te sturen op samenwerking en investeringen in culturele voorzieningen in de binnenstad, o.a. de renovatie van de Vereeniging en ontwikkeling van de Bastei. Met ons atelierbeleid sturen we op de creatieve stad. We gaan sturen op meer doorstroming en een groter aantal permanente ateliers. Dit doen we stapsgewijs. Hiermee willen we jonge talentvolle kunstenaars een plek bieden. Erfgoed draagt bij aan goed vestigings-, bezoek- en verblijfsklimaat. De zichtbaarheid van de historische gelaagdheid willen we realiseren door van het Valkhofkwartier de poort naar de binnenstad te maken, een logische plek vanwege de historische rijkdom en de toeristische aantrekkingskracht van het Nijmegen omarmt de Waal gebied. We gaan proactief investeren in het gebruik en de beleving van het zichtbaar aanwezige erfgoed. Dit gaan we doen aan de hand van de thema's Nijmegen historische stad aan de Waal en Nijmegen verdedigingsstad, thema's die als een rode draad door onze tweeduizendjarige geschiedenis lopen. We leggen prioriteit bij het ontwikkelen van het Valkhofkwartier als poort naar de binnenstad. Door van het Valkhofkwartier dé cultuurhistorische hotspot van Nijmegen te maken trekken we bewoners en bezoekers naar de binnenstad. Hiervoor gaan we de burchtmuren in het Valkhofpark restaureren en beleefbaar maken en we leggen verbinding met de Waalkade (Bastei, Lindenberghaven) en de Burchtstraat. Binnen citymarketing zullen dit centrale thema's. zijn Daarbij is het Valkhofkwartier niet alleen de uitvalsbasis naar de binnenstad, maar ook naar de rivier en het Nijmegen omarmt de Waal gebied. “

Hoe kan de Valkhofvereniging dit fundament van de gemeente Nijmegen nu ondersteunen?

Ten eerste door de openstelling van de Nicolaaskapel op het huidige niveau te houden. Vergeet niet, dat wij, Valkhofvereniging, jaarlijks rond 30.000 mensen ontvangen en al deze mensen verlaten het Valkhof weer een ietsje wijzer met betrekking tot de historie van het Valkhof. Of zij nu bewust naar het Valkhof komen voor de cultuurhistorie of vanwege een festival of om in het huwelijk te treden. Zij krijgen allemaal wat cultuurhistorie van ons mee. Dat houdt wel in, dat wij de groep actieve vrijwilligers op minstens dit aantal moeten handhaven, liever zelfs nog uitbreiden.

Ten tweede door in gesprek te blijven met alle partijen in het Valkhofkwartier. Door onze aanwezigheid in het gebied, maar ook door zitting te hebben in het CPRN en het bestuur van de Stichting Valkhofkwartier en actief mee te denken, wanneer een van onze partners met nieuwe ideeën komt.

Ten derde door onze cultuur-historische kennis van gebied, personen en gebouwen uit te dragen middels de moderne communicatietechnieken. En die technieken ook durven in te gebruiken!!

Ten vierde door de ontwikkelingen, die het Valkhofkwartier raken, positief kritisch en op de voet te volgen.

Zoals in vele vergelijkbare verenigingen is het ook in de Valkhofvereniging zo, dat wij een relatief kleine groep aan actieve vrijwilligers hebben. Zo rond de 10% van ons ledental. Dat houdt direct in, dat 90% van onze leden het belangrijk vindt, dat de Valkhofvereniging haar doelstellingen ook financieel kan blijven nastreven. Zij worden een maal per jaar geïnformeerd over de gang van zaken in de Valkhofvereniging en het Valkhof en eenmaal per jaar kunnen zij in de Algemene Ledenvergadering controle uitoefenen op het gevoerde beleid. Voor vragen en opmerkingen is het bestuur altijd bereikbaar via telefoon en mail. De website van de vereniging geeft verder alle informatie van het moment.

Dit garandeert, dat de inkomsten van de Valkhofvereniging uit contributies, donaties en exploitatie van de Nicolaaskapel daar terecht komen, waar ze behoren: Het Valkhof in Nijmegen.

Dus met onder andere de contributie kunnen de actieve vrijwilligers, waarvoor wij iedereen graag uitnodigen om ook daartoe te gaan behoren, zorg dragen voor:

- Zes dagen per week openstellen van de Nicolaaskapel
- Zorgen dat de kapel en de ruïne hun leeftijd waardig laten zien
- 30.000 gasten ontvangen en vertellen over de Valkhofburcht
- Het gehele Valkhof in ons blikveld houden
- Administreren en beheren zodat ook de Gemeente, de VVV, het Gilde, Museum Het Valkhof, museum DE Bastei, de stichting Valkhofbunker en alle andere geïnteresseerde scholen en instellingen de cultuurhistorie van het Valkhof kunnen genieten.
- 30 jonge stellen per jaar een prachtige plek bieden om in het huwelijk te treden.
- Kunstenaars een indrukwekkende plaats bieden voor een expositie of concert
- Overleg met alle partijen betrokken bij het Valkhof, zowel structureel als incidenteel.

Samengevat: de toekomst voor de Valkhofvereniging

1. Artikel 2 van de Statuten volgen : De vereniging heeft ten doel: a. het in brede kring belangstelling kweken voor het valkhof te Nijmegen in de meest ruime zin en voor zijn geschiedenis; b. het bestuderen van de mogelijkheden van een gehele of gedeeltelijke opbouw van de burcht c.a.; c. het ijveren voor het toeristisch aantrekkelijk maken van het Valkhof in de meest ruime zin.
2. Visualiseren van de historie door gebruik te maken van alle mogelijke moderne technieken
3. Samenwerken met alle partijen, die bij het Valkhofkwartier betrokken zijn en daarin ook het voortouw te kiezen.
4. Positief kritisch staan ten opzichte van alle ontwikkelingen betreffende het Valkhofkwartier en meedenken over deze ontwikkelingen
5. Praktisch: het streven naar een zo groot mogelijke groep actieve vrijwilligers, die inzetbaar zijn op die plaatsen in het Valkhof, waar zij nodig zijn. En deze groep ook de mogelijkheden bieden om hun kennis van het Valkhof uit te breiden.

Bestuur Valkhofvereniging zomer/herfst 2016.